

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

حُب احادیث

پید علی حاشی مسک

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

منتخب احادیث عمره

نویسنده:

علی قاضی عسکر

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۰	منتخب احادیث عمره
۱۰	مشخصات کتاب
۱۰	اشاره
۱۸	پیشگفتار
۲۲	عمره، حج اصغر
۲۲	عمره و جهاد
۲۳	بازارهای آخرت
۲۳	جمع دنیا و آخرت
۲۴	طول عمر
۲۵	وارد شدن به خداوند
۲۵	میهمان خداوند
۲۶	تأثیر سفر مکه
۲۶	همنشینی با پیامبران
۲۷	تواضع و آمرزش گناه
۲۸	ریزش گناهان
۲۹	عمره کفاره گناهان
۳۰	پاداشت بهشت
۳۰	رهایی از تاریکی
۳۱	پذیرش دعا
۳۲	عمره آگاهانه
۳۳	برکات عمره
۳۴	عمره مردود

- ۳۴ عمره با مال حرام
- ۳۵ اخلاق عمره‌گزاران
- ۳۶ خوش رفتاری با همسفران
- ۳۶ عمره موفق
- ۳۷ تقسیم‌بندی حج‌گزاران
- ۳۸ تأثیر تیت
- ۳۸ اهداف نادرست
- ۳۹ مرگ در راه
- ۳۹ ایمن از عذاب
- ۴۰ عمره رجبیه
- ۴۱ عمره رمضان
- ۴۱ هر ماه یک عمره
- ۴۲ عمره‌های رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۴۲ آزار در راه
- ۴۳ تلبیه واقعی
- ۴۴ شعار حج
- ۴۴ عمره کامل
- ۴۵ فلسفه احرام
- ۴۶ ایمن از خشم خدا
- ۴۷ شناخت وظایف
- ۴۷ مکه حرم خدا و رسول
- ۴۸ آداب ورود به مسجد الحرام
- ۴۹ قصرهای بهشتی
- ۴۹ نماز جماعت در مسجد الحرام

۵۰	نماز در حرمین
۵۱	نامگذاری کعبه
۵۲	نگاه به کعبه
۵۲	پاداش نیکو
۵۳	لحظه حساس
۵۳	یکصد و بیست رحمت
۵۴	پایداری دین
۵۴	ارسال پرده کعبه
۵۵	امام زمان کنار کعبه
۵۵	برداشت ممنوع
۵۶	دست خدا در زمین
۵۶	استلام حجر
۵۷	رعایت اولویت
۵۸	مزاحمت ممنوع
۵۹	وظایف بانوان
۶۰	طواف و رهایی
۶۱	سخن کوتاه
۶۱	زنده کردن یاد خدا
۶۲	تأثیر نیت در عمل
۶۳	افتخار به طواف کنندگان
۶۳	احترام بدهکار
۶۴	کمک به همراهان
۶۴	مقام ابراهیم
۶۵	بنده درگاه

- ۶۶ آب شفابخش
- ۶۶ بهترین آب
- ۶۶ حجر اسماعیل
- ۶۷ هاجر و اسماعیل
- ۶۷ حطیم
- ۶۸ ملتزم
- ۶۹ مستجار
- ۶۹ رکن یمانی
- ۷۰ سعی صفا و مروه
- ۷۰ شفاعت فرشتگان
- ۷۱ هروله
- ۷۱ نشستن در راه
- ۷۲ ریزش نور
- ۷۲ اسرار حج
- ۸۱ تسبیح در مکه
- ۸۲ وداع با کعبه
- ۸۲ نشانه قبولی
- ۸۳ زیارت رسول خدا
- ۸۳ حج با رسول خدا
- ۸۴ شفاعت در قیامت
- ۸۴ سلام فرشتگان
- ۸۵ نماز در مسجد النبی صلی الله علیه و آله
- ۸۵ جماعت اهل سنت
- ۸۶ رفتار با مسلمانان دیگر کشورها

- ۸۷ باغ بهشت
- ۸۸ سلام بر فاطمه علیها السلام
- ۸۹ زیارت شهیدان
- ۸۹ نماز در قبا
- ۹۰ زیارت امامان بقیع
- ۹۰ فلسفه زیارت
- ۹۱ کمک به خانواده عمره‌گزاران
- ۹۲ احترام به عمره‌گزاران
- ۹۲ تحوّل روحی
- ۹۲ گوارایتان باد
- ۹۴ درباره مرکز

منتخب احادیث عمره

مشخصات کتاب

سرشناسه: قاضی عسگر، سید علی، ۱۳۲۵-، گردآورنده
 عنوان و نام پدیدآور: منتخب احادیث عمره/ علی قاضی عسگر؛ تدوین مرکز تحقیقات حج.
 مشخصات نشر: تهران: نشر مشعر، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری: ۸۴ ص.؛ ۱۹/۵×۱۱ س.م.
 شابک: ۶۵۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۳۵-۱۳-۴
 یادداشت: فارسی-عربی.
 یادداشت: چاپ هفدهم.
 یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
 موضوع: حج عمره -- احادیث
 شناسه افزوده: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت. مرکز تحقیقات حج
 رده بندی کنگره: BP۱۴۱/۵/ح۳۵ ق ۲ ۱۳۹۰
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸
 شماره کتابشناسی ملی: م ۸۱-۱۹۰۸۶
 ص: ۱

اشاره

پیشگفتار

ص: ۹

یا ربّ این کعبه مقصود تماشاگاه کیست که مخیلان طریقش گل و نسرين من است
حافظ

حج در لغت به معنای قصد و در اصطلاح آهنگ خانه خدا کردن، و یکی از آیین‌های مهمّ دینی مذهبی مسلمانان است. مغناطیس کعبه همه ساله میلیون‌ها مسلمان را از گوشه و کنار جهان به سوی خود جذب می‌کند تا با انجام اعمال و مناسک و رعایت یک سلسله مقررات ویژه، در یک عملیات تمرینی، برای تحقق زندگی توحیدی شرکت کنند و قدرت و عظمت اسلام را در برابر دید جهانیان به نمایش بگذارند.

در این همایش عظیم، مسلمانان با نژادها و رنگ‌های گوناگون، کنار کعبه گرد هم می‌آیند تا از رهگذر آشنایی با یکدیگر، به توحید کلمه و همسبستگی و اتحاد جوامع اسلامی دست یابند.
حج جلوه‌گاه معنویت، شور و شعور، تعبد و بندگی،

ص: ۱۰

شهامت و ایثار، وحدت و ذکر و بالأخره ارتباط و پیوند با خدا است. از این رو توفیق انجام چنین سفری، فرصتی مغتنم برای خداجویان است تا از نظر روحی و اخلاقی خود را پالایش نموده، دگرگونی و تحوّل سازنده‌ای در جان و روح آنان پدید آید.

در آموزه‌های رسول خدا صلی الله علیه و آله و پیشوایان دینی، نکات آموزنده فراوانی وجود دارد که می‌تواند زائران وادی نور را در بهره برداری هرچه بیشتر از فرصت‌ها یاری دهد. در این آموزه‌ها به حاجیان توصیه شده است تا پیش از سفر، از گناهان فاصله گرفته، جان خود را با آب توبه بشویند، هزینه‌های سفر را از مال حلال و پاک تأمین نمایند، با خویشان و بستگان و دوستان و همسایگان خداحافظی نموده، حلالیت بطلبند و پس از جلب رضایت آنان، گام در این راه بگذارند. سفر را با نام و یاد خدا و با هدف خداخواهی و خداجویی آغاز کنند و در طول سفر نیز از گناه و نافرمانی پروردگار دوری جسته، مراقب خود باشند و

این دستور العمل‌ها و عمل به آن‌ها، موجب می‌شود تا در حاجی یک تحول و دگرگونی اساسی پدید آید و در نتیجه از گذشته احیاناً غلط و نادرست خویش فاصله گرفته، خود را برای یک زندگی صحیح و اسلامی آماده سازند.

ص: ۱۱

خانه کعبه خانه دل‌هاست ساحت قدس و جلوه‌گاه خداست
نیکبخت آن که همچو پروانه در طواف است گرد آن خانه

در روایات، حج تمتع را «حج اکبر» و عمره مفرده را «حج اصغر» نام نهاده‌اند، و هدف از هر دو، ایجاد فلاح و رستگاری و تحوّل روحی و اخلاقی در زائران و نزدیک شدن آنان به خداوند است.

اگر عمره گزاران با هدف تحوّل روحی و اخلاقی و اصلاح خود، گام در این مسیر الهی بگذارند، با توجه به جمعیت انبوهی که همه ساله به عمره و حج مشرف می‌شوند، بی‌شک این تحوّل به خانواده‌ها و جامعه نیز منتقل خواهد شد.

هر مسلمانی که عمره و حج انجام می‌دهد، اگر تصمیم بگیرد که در طول سفر و هنگام بازگشت، اخلاق اسلامی را مراعات نموده، از کارهای حرام پرهیزد و واجبات دینی را آن‌گونه که خداوند می‌خواهد انجام دهد و همین فکر و اندیشه را به فرزندان و خویشان و دوستان و همکاران خود نیز منتقل کند، قطعاً در جامعه تحوّل اخلاقی مهمّی رخ خواهد داد و دشمنان در تهاجم فرهنگی خود ناکام خواهند شد.

مجموعه حاضر، بخشی از آموزه‌هایی است که

ص: ۱۲

معصومان علیهم السلام به عنوان راهنمایی زائران خانه خدا بیان فرموده‌اند. امید است با عمل به آن، خود را به حضرت حق نزدیک و از برکات و نورانیت این سفر الهی و معنوی کاملاً بهره‌مند گردند.

ای خدای مقصد و مقصود من ای تو هم سودای من هم سود من خواب و بیداری من از بهر تو است الفت و آزادی‌ام در شهر تو است من ندارم حاجتی جز روی تو من نجویم مقصدی جز کوی تو از تو غیر از تو ندارم حاجتی جز به ذکر تو نیستم راحتی تشنه‌ام سیرابیم در دست تو است تابش و بینائیم پابست تو است خسته‌ام آسایش جانم تویی درد دارم درد و درمانم تویی

سیدعلی قاضی عسکر
معاون آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری

ص: ۱۳

عمره، حج اصغر

رسول خدا صلی الله علیه و آله به عثمان بن ابی العاص فرمود:

اعْلَمَنَّ أَنَّ الْعُمْرَةَ هِيَ الْحَجُّ الْأَصْغَرُ، وَأَنَّ عُمْرَةَ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَحَجَّجْتُ خَيْرٌ مِنْ عُمْرَةٍ. (۱)

بدان عمره همان حج اصغر است. و همانا یک عمره از دنیا و آنچه در آن است بهتر و بالاتر است. و نیز بدان که حج از عمره برتر و بهتر است.

عمره و جهاد

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

جِهَادُ الْكَبِيرِ وَالصَّغِيرِ وَالضَّعِيفِ وَالْمَرْأَةِ الْحَجُّ وَالْعُمْرَةُ. (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

جهاد بزرگ و کوچک، فرد ناتوان و زن؛ حج و عمره است.

۱- معجم الکبیر طبرانی: ۹/ ۴۴/ ۸۳۳۶

۲- سنن نسائی: ۵/ ۱۱۴

ص: ۱۴

بازارهای آخرت

قال الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الْحَرِيْجُ وَالْعُمْرَةُ سُوقَانِ مِنْ أَسْوَاقِ الْآخِرَةِ وَالْعَامِلُ بِهِمَا فِي جَوَارِ اللَّهِ، أَنْ أَدْرَكَ مَا يَأْمُلُ، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَأَنْ قَصِدَ بِهِ أَجْلَهُ، وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

حَرِيْجٌ وَ عُمْرَةٌ دُو بَازَارِ اَزْ بَازَارِهَايْ اَآخِرَتِ اسْت، هَر كَسْ اَن دُو رَا اَنجَام دَهْد دَر پَنَاهِ خَدَا قَرَار كَبِيْرِد، اَكْر بَه اَرْزَوِيْ خُوْد [زِيَارَتِ خَدَا] دَسْت يَافْتِ خَدَاوَنْد اَوْ رَا مِيْ بَخْشَد وَ اَكْر اَجَلِ اَوْ رَا مَهَلْتِ نَدَاْد، پَدَاشِ اَوْ بَر عَهْدِه خَدَا خَوَاهْد بُوْد.

جمع دنیا و آخرت

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

مَنْ ارَادَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ فَلْيُؤْمَمْ هَذَا الْبَيْتَ، فَمَا آتَاهُ عَبْدٌ يَسْأَلُ اللَّهَ دُنْيَا أَوْ أَعْطَاهُ اللَّهُ مِنْهَا، وَلَا يَسْأَلُهُ آخِرَةً أَوْ آدَّخَرَ لَهُ مِنْهَا. (۲)

۱- کافی: ۴ / ۲۶۰.

۲- مسند الامام زید: ۱۹۷.

ص: ۱۵

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

هرکس دنیا و آخرت را می‌خواهد، آهنگ این خانه کند، همانا بنده‌ای به آن جا نیامده و از خداوند دنیا را نخواست مگر آنکه بدان دست یافته و خداوند حاجت او را برآورده ساخته است، و نیز از خداوند آخرت را طلب نکرده مگر آن که پذیرش این درخواست را برای وی ذخیره کرده است.

طول عمر

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

مَنْ أَرَادَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ فَلْيُؤَمِّمْ هَذَا الْبَيْتَ، وَمَنْ رَجَعَ مِنْ مَكَّةَ وَهُوَ يَنْوِي الْحَجَّ مِنْ قَابِلِ زَيْدٍ فِي عُمْرِهِ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

هرکس دنیا و آخرت می‌خواهد آهنگ زیارت این خانه کند و کسی که از مکه بازگردد و قصد داشته باشد سال بعد نیز بیاید، عمرش طولانی می‌شود.

۱- من لا يحضره الفقيه: ۲ / ۱۴۱ / ۶۴.

ص: ۱۶

وارد شدن به خداوند

قال عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الْحَاجُّ وَالْمُعْتَمِرُ وَفَدَّ اللَّهَ، وَحَقُّ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكْرِمَ وَفَدَّهُ وَيَجْبُوهُ بِالْمَغْفِرَةِ. (۱)

علی علیه السلام فرمود:

حج گزار و عمره گزار، وارد شدگان بر خداوند می‌باشند و بر خدا است که وارد شده بر خود را گرامی داشته، او را مشمول مغفرت و آمرزش خویش قرار دهد.

میهمان خداوند

قال الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

إِنَّ ضَيْفَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ رَجُلٌ حَجَّ وَاعْتَمَرَ فَهُوَ ضَيْفُ اللَّهِ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَنْزِلِهِ. (۲)

امام صادق علیه السلام فرمود:

مردی که حج یا عمره انجام دهد میهمان خدا است و تا زمانی که به منزل خود بازگردد در این میهمانی قرار دارد.

۱- وسائل الشیعه: ۴/ ۱۱۶- تحف العقول: ۱۲۳.

۲- خصال: ۱۲۷- وسائل الشیعه: ۱۴/ ۵۸۶.

ص: ۱۷

تأثیر سفر مکه

هشام بن حکم گوید:

امام صادق علیه السلام فرمود:

مَا مِنْ سَفَرٍ أُنْبَغَ فِي لَحْمٍ وَلَا دَمٍ وَلَا جِلْدٍ وَلَا شَعْرٍ مِنْ سَفَرِ مَكَّةَ وَمَا أَحَدٌ يُبْلَغُهُ حَتَّى تَنَالَهُ الْمَشَقَّةُ. (۱)

هیچ سفری مانند سفر مکه در گوشت و خون و پوست و موی انسان تأثیر نمی‌گذارد و هیچ کس جز با سختی و مشقت به آنجا نمی‌رسد.

همنشینی با پیامبران

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَمَّا حَجَّ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ نَزَلَ عَلَيْهِ جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُ مُوسَى يَا جِبْرَائِيلُ ... مَا لِمَنْ حَجَّ هَذَا الْبَيْتَ بِنَيْهِ صَادِقَةٍ وَنَفَقَةٍ طَيِّبَةٍ؟
قَالَ: فَرَجَعَ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ؛ قُلْ لَهُ: أَجْعَلُهُ فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ

ص: ۱۸

وَالصَّالِحِينَ وَحَسَنَ أَوْلِيَّكَ رَفِيقًا. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

هنگامی که موسی علیه السلام حج انجام داد جبرئیل بر وی نازل شد، سپس موسی علیه السلام به او گفت:
ای جبرائیل:

برای کسی که حج این خانه را با نیتی صادق و هزینه‌ای پاک به جای آورد چه پاداشی مقرر شده است؟
جبرئیل بدون پاسخ به سوی خداوند عزوجل بازگشت [و پاسخ آن را جویا شد] خداوند به او وحی کرده و فرمود:
به او بگو:

وی را در ملکوت اعلی همراه و همنشین با پیامبران و صدیقان و شهیدان و صالحان قرار خواهم داد و اینها همراهان خوب و
شایسته‌ای هستند.

تواضع و آموزش گناه

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ أَبِي يَقُولُ:

مَنْ أَمَّ هَذَا الْبَيْتَ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا مُبْرَأً مِنَ الْكِبْرِ رَجَعَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَهَيْئَةِ يَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ. (۲)

۱- من لا يحضره الفقيه: ۲/ ۲۳۵/ ۲۸۷

۲- کافی: ۴/ ۲۵۲/ ۲

ص: ۱۹

امام صادق علیه السلام فرمود: پدرم امام باقر علیه السلام پیوسته می فرمود: کسی که برای حج یا عمره قصد این خانه کند، در حالی که از کبر و خودپسندی بری باشد، از گناهان پاک می شود همانند روزی که از مادر متولد شده است.

ریزش گناهان

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

أَيُّ رَجُلٍ خَرَجَ مِنْ مَنْزِلِهِ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا، فَكَلَّمَا رَفَعَ قَدَمًا وَوَضَعَ قَدَمًا، تَنَاءَثَرَتِ الذُّنُوبُ مِنْ بَدَنِهِ كَمَا يَتَنَاءَثَرُ الْوَرَقُ مِنَ الشَّجَرِ، فَإِذَا وَرَدَ الْمَدِينَةَ وَصَافَحَنِي بِالسَّلَامِ، صَافَحْتُهُ الْمَلَائِكَةُ بِالسَّلَامِ، فَإِذَا وَرَدَ ذَا الْحُلَيْفَةِ وَاعْتَسَلَ، طَهَّرَهُ اللَّهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَإِذَا لَبَسَ ثَوْبَيْنِ جَدِيدَيْنِ، حَيَّدَ اللَّهُ لَهُ الْحَسَنَاتِ وَإِذَا قَالَ: لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، أَجَابَهُ الرَّبُّ عَزَّ وَجَلَّ: «لَبَّيْكَ وَسِعْدَيْكَ، اسْمِعْ كَلَامَكَ وَانظُرْ إِلَيْكَ، فَإِذَا دَخَلَ مَكَّةَ وَطَافَ وَسَعَى بَيْنَ الصُّفَا وَالْمُرْوَةِ وَصَلَ اللَّهُ لَهُ الْخَيْرَاتِ (۱)

ص: ۲۰

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

هر مردی که برای حج یا عمره از منزل خود بیرون رود، پس هر قدمی که برمی‌دارد و به زمین می‌گذارد، گناهان از بدن او فرو می‌ریزند، همان گونه که برگ از درخت.

پس آن گاه که وارد مدینه شده و به وسیله سلام با من مصافحه کند، فرشتگان به وسیله سلام به او دست داده، مصافحه می‌کنند. و آن گاه که وارد ذوالحلیفه (مسجد شجره) گردیده و غسل کند، خداوند وی را از گناهان پاک گرداند. و آن گاه که دو جامه جدید احرام را بر تن کند، خداوند پاداش‌ها و حسنات جدید به او عنایت می‌کند، و آن گاه که **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ** گوید:

خداوند عزوجل به او پاسخ می‌دهد: **لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ** کلام و سخن تو را می‌شنوم، و به تو [با نظر عنایت] می‌نگرم، و آن گاه که وارد مکه شده، طواف و سعی بین صفا و مروه را انجام دهد، خداوند خیرات و خوبی‌ها را پیوسته بر او نازل کند....

عمره کفاره گناهان

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ:

... وَالْعُمْرَةُ كَفَّارَةٌ لِكُلِّ ذَنْبٍ. (۱)

ص: ۲۱

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:
عمره کفاره هر گناه است.

پاداشت بهشت

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ:
الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ مَا بَيْنَهُمَا وَالْحَجَّةُ الْمُتَقَبَّلَةُ ثَوَابُهَا الْجَنَّةُ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

از عمره تا عمره دیگر کفاره گناهی است که در این فاصله صورت گرفته باشد، و حج مقبول پاداشت بهشت است.

رهایی از تاریکی

عبدالرحمان بن سمره گوید:

روزی نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله بودیم آن حضرت فرمود:

إِنِّي رَأَيْتُ الْبَارِحَةَ عَجَائِبَ.

من دیشب شگفتی‌ها و عجایبی را دیدم!

ما گفتیم: ای رسول خدا، جان و خانواده و اولادمان

ص: ۲۲

فدایت باد چه دیدید؟ برای ما بگویید:

فقال: ...

رَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ ظُلْمَةٌ وَمِنْ خَلْفِهِ ظُلْمَةٌ وَعَنْ يَمِينِهِ ظُلْمَةٌ وَعَنْ شِمَالِهِ ظُلْمَةٌ وَمِنْ تَحْتِهِ ظُلْمَةٌ، مُسِدِّتٌ تَقَعُ فِي الظُّلْمَةِ فَجَاءَهُ حُجُّهُ وَعُمُرْتُهُ فَأَخْرَجَاهُ مِنَ الظُّلْمَةِ وَأَدْخَلَاهُ فِي النُّورِ (۱)

فرمود:

مردی از امت خود را دیدم که، از روبرو و پشت سر و از سوی راست و چپ و از زیر پا، تاریکی وی را فرا گرفته و غرق در ظلمت بود، در این حال حج و عمره او آمده، و وی را از ظلمت و تاریکی رها ساخته، در نور وارد کردند.

پذیرش دعا

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

ارْبَعَةٌ لَا تُرَدُّ لَهُمْ دَعْوَةٌ حَتَّى تُفْتَحَ لَهُمْ ابْوَابُ السَّمَاءِ وَ تَصِيرَ إِلَى الْعَرْشِ:

۱- أُمَالِي صَدُوق: ۳۰۱ / ۳۴۲

مستدرک الوسائل: ۸ / ۳۹

ص: ۲۳

الْوَالِدُ لِوَلَدِهِ، وَالْمُظْلُومُ عَلَى مَنْ ظَلَمَهُ، وَالْمُعْتَمِرُ حَتَّى يَرْجِعَ، وَالصَّائِمُ حَتَّى يُفْطِرَ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: چهار نفرند که دعای آنان بر نمی‌گردد تا آن که درهای آسمان برای آنها گشوده شده و به عرش الهی برسد:

۱- دعای پدر برای فرزند

۲- دعای مظلوم علیه ظالم

۳- دعای عمره گذار تا زمانی که برمی‌گردد.

۴- دعای روزه‌دار تا هنگامی که افطار کند.

عمره آگاهانه

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي خُطْبَتِهِ يَوْمَ الْغَدِيرِ:

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَالتَّقْوَى، وَلَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَأَقْلَاعٍ. (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله در خطبه روز غدیر فرمود:

ای مردم، خانه خدا را با بصیرت و دینداری کامل

۱- کافی: ۲ / ۵۱۰ / ۶

۲- الحج والعمرة في القرآن والحديث، ۲۵۷ / ۷۱۸

ص: ۲۴

زیارت کنید و از آن مکان‌ها جز با توبه و رهاشدن از گناه باز نگردید.

برکات عمره

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
حُجُّوا وَاعْتَمِرُوا، تَصِحَّ أَبْدَانُكُمْ، وَتَتَّسِعَ أَرْزَاقُكُمْ، وَتُكْفَوْا مَوُونَاتِ عِيَالِكُمْ، وَقَالَ:
الْحَاجُّ مَغْفُورٌ لَهُ وَمَوْجُوبٌ لَهُ الْجَنَّةُ، وَمُسْتَأْنَفٌ لَهُ الْعَمَلُ، وَمَحْفُوظٌ فِي أَهْلِهِ وَ مَالِهِ. (۱)

از امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمود:

[پدرم] علی بن الحسین علیه السلام فرمود: حج و عمره به جای آورید تا بدن‌های شما سالم، روزی‌های شما افزون، و هزینه‌های خانواده [و زندگی] شما تأمین گردد.

امام همچنین فرمودند:

حاجی آمرزیده می‌شود، بهشت بر او واجب می‌گردد، نامه عمل او از نو نوشته می‌شود و مال و خانواده‌اش در امان می‌مانند.

ص: ۲۵

عمره مردود

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَنْ أَصَابَ مَالًا مِنْ أَرْبَعٍ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ فِي أَرْبَعٍ: مَنْ أَصَابَ مَالًا مِنْ غُلُولٍ أَوْ رِبَا أَوْ خِيَانَةٍ أَوْ سِرْقَةٍ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ فِي زَكَاةٍ وَلَا صَدَقَةٍ وَلَا حَجٍّ وَلَا عُمْرَةٍ. (۱)

امام باقر علیه السلام فرمود:

کسی که از چهار طریق مال و پولی به دست آورد. [هزینه کردن آن] در چهار چیز پذیرفته نشود: کسی که پولی را از راه آلودگی و فریب، ربا، خیانت و دزدی به دست آورد [مصرف آن] در زکاة، صدقه و حج و عمره پذیرفته نگردد.

عمره با مال حرام

قال أبو جعفر عليه السلام:

لَا يَقْبَلُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ حَجًّا وَلَا عُمْرَةً مِنْ مَالٍ حَرَامٍ. (۲)

۱- امالی صدوق: ۴۴۲- وسائل الشیعه: ۱۱ / ۱۴۵

۲- بحار الانوار: ۹۳ / ۱۲۰

ص: ۲۶

امام باقر علیه السلام فرمود:

خداوند حج و عمره گزاردن با مال حرام را نمی‌پذیرد.

اخلاق عمره‌گزاران

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

مَا يُعْبَأُ مَنْ يَسْلُكُ هَذَا الطَّرِيقَ إِذَا لَمْ يَكُنْ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ: وَرَعٌ يَحْجُرُهُ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ، وَحِلْمٌ يَمْلِكُ بِهِ غَضَبَهُ، وَحُسْنُ الصُّحْبَةِ لِمَنْ
صَحِبَهُ. (۱)

امام باقر علیه السلام فرمود:

کسی که به حج می‌رود و این راه را طی می‌کند اگر سه خصلت در وی نباشد مورد عنایت و توجه قرار نمی‌گیرد:

۱- ورع و پارسائی که او را از گناه باز دارد.

۲- صبر و بردباری که بتواند خشم خود را در اختیار گیرد.

۳- خوش رفتاری با همراهان.

ص: ۲۷

خوش رفتاری با همسفران

قال الصادق علیه السلام:

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

وَطَنُ نَفْسِكَ عَلَى حُسْنِ الصَّحَابَةِ لِمَنْ صَبَحَتْ فِي حُسْنِ خُلُقِكَ، وَكُفِّ لِسَانِكَ، وَ اكْظَمَ غَيْظَكَ، وَ أَقَلَّ لَعْوَكَ، وَ تَفَرَّشَ عَفْوَكَ، وَ تَسَخَّرَ نَفْسَكَ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

خوبیشتن را آماده ساز تا با هر کس همراه می‌شوی همنشینی خوب و خوش اخلاق باشی، زبانت را نگه دار و خشم را فرو نشان، کار بیهود و بی‌فایده کم کن عفو و بخشش را برای دیگران بگستران و سخی و گشاده دست باش.

عمره موفق

قال رسول الله صلى الله عليه و آله:

مَنْ حَجَّ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَمْ يَرْفُتْ وَلَمْ يَفْسُقْ يَرْجِعْ كَهَيْئَةِ يَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ. (۲)

۱- کافی: ۳ / ۲۸۶ / ۴

۲- سنن دارقطنی: ۲ / ۲۸۴

ص: ۲۸

کسی که حج یا عمره انجام دهد و در آن گناه و فسقی مرتکب نگردد، برمی‌گردد، همانند روزی که از مادر متولد شده است.

تقسیم‌بندی حج‌گزاران

معاویة بن عمار گوید:

امام صادق علیه السلام فرمود:

الْحَاجُّ يَصْدُرُونَ عَلَى ثَلَاثَةِ أَصْنَافٍ:

فَصِنْفٌ يَعْتُقُونَ مِنَ النَّارِ، وَ صِنْفٌ يَخْرُجُ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ، وَ صِنْفٌ يُحْفَظُ فِي أَهْلِهِ وَ مَالِهِ، فَذَلِكَ أَدْنَى مَا يَرْجِعُ بِهِ الْحَاجُّ. (۱)

حاجیان به سه دسته تقسیم می‌شوند:

یک‌دسته از آتش دوزخ رهایی می‌یابند، و دسته دیگر از گناهان پاک می‌شوند همانند روزی که مادر آنها را بزاد، و دسته سوم

خاندان و مال آنها ایمن و بیمه شود و این کمترین پاداشی است که حاجیان دریافت

ص: ۲۹

کرده و برمی گردند.

تأثیر نیت

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

الْحَجُّ حَجَّانِ: حَجٌّ لِلَّهِ، وَحَجٌّ لِلنَّاسِ، فَمَنْ حَجَّ لِلَّهِ كَانَ ثَوَابُهُ عَلَى اللَّهِ الْجَنَّةَ، وَمَنْ حَجَّ لِلنَّاسِ كَانَ ثَوَابُهُ عَلَى النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

حج بر دو نوع است:

حج برای خدا و حج برای مردم، پس آن کس که برای خدا حج گزارد پاداشش را از خدا بهشت می گیرد.

و آن کس که برای مردم حج می گذارد پاداشش در روز قیامت بر عهده مردم است.

اهداف نادرست

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَحُجُّ أَغْنِيَاءُ أُمَّتِي لِلنَّزْهَةِ، وَأَوْسَاطُهُمْ لِلتِّجَارَةِ، وَقُرَاؤُهُمْ لِلرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ وَقُرَائُهُمْ لِلْمَسْأَلَةِ. (۲)

۱- ثواب الاعمال: ۱۶ / ۷۴

۲- تاریخ بغداد: ۱۰ / ۲۹۶- الحج والعمرة في الكتاب والسنة: ۲۴۴ / ۶۷۲

ص: ۳۰

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

زمانی بر مردم خواهد آمد که: ثروتمندان امت من برای تفریح و خوشگذرانی، و قشر میانه برای داد و ستد و قاریان برای ریا و شهرت و فقیران برای درخواست به حج می‌روند.

مرگ در راه

قال رسول الله صلی الله علیه و آله:

مَنْ خَرَجَ مُعْتَمِرًا فَمَاتَ، كُتِبَ لَهُ أَجْرُ الْمُعْتَمِرِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

هر کسی که به قصد عمره از خانه بیرون رود و در بین راه بمیرد، خداوند پاداش عمره گذار را تا روز قیامت برای او در نامه عملش ثبت می‌کند.

ایمن از عذاب

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَنْ مَاتَ فِي طَرِيقِ مَكَّةَ ذَاهِبًا أَوْ جَائِيًا أَمِنَ مِنَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (۲)

۱- معجم الاوسط طبرانی: ۵ / ۲۸۲ / ۵۳۲۱

۲- تهذیب الاحکام: ۵ / ۲۳ / ۶۸

ص: ۳۱

عبدالله بن سنان گوید:

امام صادق علیه السلام فرمود:

کسی که در راه رفتن یا بازگشتن از مکه بدرود حیات گوید، از ترس و هراس روز قیامت ایمن گردد.

عمره رجبیه

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ:

أَفْضَلُ الْعُمْرَةِ عُمْرَةُ رَجَبٍ (۱).

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

بهترین و برترین عمره، عمره رجبیه است.

*** عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

إِذَا أَحْرَمْتَ وَعَلَيْكَ مِنْ رَجَبٍ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ فَعُمْرَتُكَ رَجَبِيَّةٌ (۲).

امام صادق علیه السلام فرمود:

اگر محرم شدی و از ماه رجب یک روز و یک شب باقی مانده است عمره تو عمره رجبیه

۱- من لا يحضره الفقيه: ۲ / ۲۲۰ / ۲۲۳۰

۲- همان: ۲ / ۴۵۴ / ۲۹۵۱

ص: ۳۲

است.

عمره رمضان

ولید بن صبیح گوید:

به امام صادق علیه السلام گفتم: به ما خبر داده‌اند که ثواب عمره در ماه رمضان برابر با ثواب حج است؟

فقال:

إِنَّمَا كَانَ ذَلِكَ فِي امْرَأَةٍ وَعَدَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ لَهَا: اعْتَمِرِي فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَهِيَ لَكَ حَجَّةٌ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

این در مورد زنی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله به او فرمود: در ماه رمضان عمره انجام ده که برای تو پاداش حج دارد.

هر ماه یک عمره

عن يونس بن يعقوب، قال: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ:

إِنَّ عَلَيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَقُولُ: فِي كُلِّ شَهْرٍ عُمْرَةٌ (۲)

۱- کافی: ۴ / ۵۳۵ / ۱

۲- همان: ۴ / ۵۳۴ / ۱

ص: ۳۳

یونس بن یعقوب گوید:

از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود:

علی علیه السلام پیوسته می‌فرمود: در هر ماه یک عمره است.

عمره‌های رسول خدا صلی الله علیه و آله

ابن عباس گفت:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اعْتَمَرَ أَرْبَعَ عُمَرٍ: عُمَرَةَ الْحُدَيْبِيَّةِ وَ عُمَرَةَ الْقَضَاءِ مِنْ قَابِلٍ وَ الثَّالِثَةَ مِنَ الْجِعْرَانَةِ وَ الرَّابِعَةَ الَّتِي مَعَ حَجَّتِهِ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله: چهار بار عمره انجام داد:

۱- عمره حدیبیه (عمره‌ای که از حدیبیه محرم شدند)

۲- عمره قضا در سال بعد

۳- عمره جعرانه (عمره‌ای که از جعرانه محرم شدند)

۴- عمره‌ای که همراه با حج خود (در سال دهم هجرت) انجام داد.

آزار در راه

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
مَنْ أَمَاطَ أَدَى عَنْ طَرِيقِ مَكَّةَ كَتَبَ

۱- مناقب ابن شهر آشوب: ۱/ ۱۷۶

ص: ۳۴

اللَّهُ لَهُ حَسَنَةٌ وَمَنْ كَتَبَ لَهُ حَسَنَةً لَمْ يُعَذِّبْهُ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

کسی که در راه مکه آزاری ببیند، خداوند برای او حسنه‌ای می‌نویسد، و کسی که خداوند برای او حسنه‌ای بنویسد، او را عذاب نمی‌کند.

تلبیه واقعی

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

مَا مِنْ مُلَبٍّ يُلَبِّي الْأَلَّيَّ مَا عَنِ يَمِينِهِ وَشِمَالِهِ مِنْ حَجَرٍ أَوْ شَجَرٍ أَوْ مَدَرٍ حَتَّى تَنْقَطِعَ الْأَرْضُ مِنْ هَاهُنَا وَهَاهُنَا. (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

هیچ لیبک گویی، لیبک نمی‌گوید مگر آنکه همه چیزهایی که در سمت راست و چپ او قرار دارند، از سنگ و درخت و کلوخ با او لیبک گویند، تا آن که زمین را از اینجا و آنجا پشت سر گذارد.

۱- کافی: ۴/۵۴۷/۳۴

۲- سنن ابن ماجه: ۲/۹۷۵/۲۹۲۱

ص: ۳۵

شعار حجّ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ؛ أَتَانِي جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ:
 إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَأْمُرُكَ أَنْ تَأْمُرَ أَصْحَابَكَ أَنْ يَرْفَعُوا أَصْوَاتَهُمْ بِالتَّلْبِيَةِ فَإِنَّهَا شِعَارُ الْحَجِّ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

جبرئیل علیه السلام نزد من آمد و گفت: همانا خدای عزوجل تو را فرمان می‌دهد که به یاران و اصحاب خود دستور دهی صدایشان را به لبیک گفتن بلند کنند زیرا آن شعار حج است.

عمره کامل

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
 إِذَا أَحْرَمْتَ فَعَلَيْكَ بِتَقْوَى اللَّهِ، وَذِكْرِ اللَّهِ كَثِيرًا، وَقَلَّةِ الْكَلَامِ إِلَّا بِخَيْرٍ، فَإِنَّ مِنْ تَمَامِ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ أَنْ يَحْفَظَ الْمَرْءُ لِسَانَهُ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ.

(۲)

امام صادق علیه السلام فرمود:

۱- مستدرک الوسائل: ۹/ ۱۷۷- سنن دارمی: ۱/ ۴۶۲/ ۱۷۵۵

۲- کافی: ۴/ ۳۳۷/ ۳

ص: ۳۶

هنگامی که محرم شدی، بر تو لازم است که باتقوا باشی، خداوند را بسیار یاد کنی، جز به نیکی سخن نگویی، پس همانا درست و کامل شدن حج و عمره به آن است که انسان زبان خود را جز به نیکی باز نکند.

فلسفه احرام

عَنْ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

فَأَنْ قَالَ: فَلِمَ امْرُؤٌ بِالْإِحْرَامِ؟ قِيلَ: لِأَنَّ يَتَخَشَّعُوا قَبْلَ دُخُولِ حَرَمِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَأَمْنِهِ وَلِنَلَّا يَلْهُوا وَيَسْتَعْلُوا بِشَيْءٍ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَزِينَتِهَا وَ لَذَاتِهَا وَيَكُونُوا جَادِّينَ فِيمَا هُمْ فِيهِ قَاصِدِينَ نَحْوَهُ، مُقْبِلِينَ عَلَيْهِ بِكُلِّيَّتِهِمْ، مَعَ مَا فِيهِ مِنَ التَّعْظِيمِ لِلَّهِ تَعَالَى وَ لِيُنْتَهَى، وَالتَّذَلُّلِ لَأَنْفُسِهِمْ عِنْدَ قَضَائِهِمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَوَفَادَتِهِمْ إِلَيْهِ، رَاجِينَ ثَوَابَهُ، رَاهِبِينَ مِنْ عِقَابِهِ، مَاضِينَ نَحْوَهُ، مُقْبِلِينَ إِلَيْهِ بِالدُّلِّ وَ الْإِسْتِكَانَةِ وَ الْخُضُوعِ. (۱)

امام رضا علیه السلام فرمود:

اگر گویند: چرا مردم به احرام امر شده‌اند؟ پاسخ

۱- عیون اخبار الرضا: ۲/ ۲۵۸- وسائل الشیعه: ۱۲/ ۳۱۴

ص: ۳۷

داده شود:

برای اینکه مردم پیش از ورود به حرم خدا و جایگاه امن او خاشع و فروتن شوند، و به چیزی از امور دنیا و لذت‌ها و زینت‌های آن خود را مشغول و سرگرم نکنند، و برای کاری که آمده‌اند و قصد انجام آن را دارند صابر و شکیبا باشند و با تمام وجود به آن بپردازند و به آن رو کنند، علاوه بر اینها در احرام، تعظیم خداوند و خانه او، تواضع و ذلت درونی قاصدین او، و وارد شدن بر او است، در حالی که امید پاداش از او دارند و از عقاب و مجازات او ترسناک‌اند، و با حالت فروتنی و تواضع و خواری رو به سوی او دارند.

ایمن از خشم خدا

عبدالله بن سنان گوید:

از امام صادق علیه السلام پرسیدم: فرموده خداوند عزوجل »

وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا (۱)

که هر کس داخل آن گردد در امان است، آیا مراد خانه است یا حرم؟

قَالَ: مَنْ دَخَلَ الْحَرَمَ مِنَ النَّاسِ مُسْتَجِيرًا بِهِ فَهُوَ آمِنٌ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ (۲)

۱- آل عمران: ۹۶

۲- کافی: ۴/۱۲۲۶

ص: ۳۸

امام صادق علیه السلام فرمود:

هرکس از مردم داخل حرم شود و به آن جا پناه آورد از خشم خداوند در امان خواهد بود.

شناخت وظایف

قال الباقر علیه السلام:

مَنْ دَخَلَ هَذَا الْبَيْتِ عَارِفًا بِجَمِيعِ مَا أَوْجَبَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ كَانَ آمِنًا فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْعَذَابِ الدَّائِمِ. (۱)

امام باقر علیه السلام فرمود:

هرکس داخل این خانه شود، و نسبت به همه آنچه خداوند بر او واجب فرموده آگاه باشد، از عذاب همیشگی روز قیامت ایمن خواهد بود.

مکه حرم خدا و رسول

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

مَكَّةُ حَرَمُ اللَّهِ وَ حَرَمُ رَسُولِهِ وَ حَرَمُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، الصَّلَاةُ فِيهَا بِمِائَةِ أَلْفِ

ص: ۳۹

صَلَاةٍ، وَالذَّرْهَمُ فِيهَا بِمِائَةِ أَلْفٍ دِرْهَمٍ، وَالْمَدِينَةُ حَرَمٌ لِلَّهِ وَحَرَمٌ رَسُولِهِ وَحَرَمٌ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - صَيَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا - الصَّلَاةُ فِيهَا بَعْشَرَةَ
 آلَافٍ صَلَاةٍ وَالذَّرْهَمُ فِيهَا بَعْشَرَةَ آلَافٍ دِرْهَمٍ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

مکه حرم خداوند و حرم فرستاده او [محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله] و حرم امیر مؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام است [یک رکعت] نماز در آن برابر با یک صد هزار نماز، و یک درهم انفاق در آن برابر با یک صد هزار درهم است. و مدینه حرم خدا و حرم رسول خدا صلی الله علیه و آله و حرم امیر مؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام است، نماز در آن ده هزار نماز و انفاق یک درهم در آن ده هزار درهم پاداش دارد.

آداب ورود به مسجد الحرام

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَادْخُلْهُ حَافِيًا عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْخُشُوعِ (۲)

۱- کافی: ۴ / ۵۸۶ / ۱

۲- کافی: ۴ / ۴۰۱

ص: ۴۰

امام صادق علیه السلام فرمود:

هنگامی که به مسجد الحرام وارد شدی، با پای برهنه و با آرامش و متانت و خشوع داخل شو.

قصرهای بهشتی

قَالَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

أَرْبَعَةٌ مِنْ قُصُورِ الْجَنَّةِ فِي الدُّنْيَا: الْمَسْجِدُ الْحَرَامُ، وَمَسْجِدُ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَمَسْجِدُ بَيْتِ الْمَقْدِسِ، وَمَسْجِدُ الْكُوفَةِ. (۱)

علی بن ابی طالب علیه السلام فرمود:

چهار مکان از کاخ‌های بهشتی در دنیا است:

۱- مسجد الحرام، ۲- مسجد النبی صلی الله علیه و آله، ۳- مسجد الاقصی، ۴- مسجد کوفه.

نماز جماعت در مسجد الحرام

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَضْرٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يُصَلِّي فِي جَمَاعَةٍ فِي

۱- امالی طوسی: ۳۶۹- وسائل الشیعه: ۵ / ۲۸۲

ص: ۴۱

مَنْزِلُهُ بِمَكَّةَ أَفْضَلُ أَوْ وَحْدَهُ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَقَالَ: وَحْدَهُ
 (۱) احمد بن محمد بن ابی نصر گوید:

از علی بن موسی الرضا علیه السلام پرسیدم؛ اگر مردی نماز را در خانه‌اش در مکه به جماعت بخواند افضل و برتر است یا آن که به تنهایی در مسجد الحرام؟
 حضرت فرمود: به تنهایی [در مسجد الحرام].

نماز در حرمین

عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ شَيْبَةَ قَالَ:
 كَتَبْتُ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَسْأَلُهُ عَنْ إِتِمَامِ الصَّلَاةِ فِي الْحَرَمَيْنِ، فَكَتَبَ إِلَيَّ: كَمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يُجِبُّ إِكْتِنَارَ
 الصَّلَاةِ فِي الْحَرَمَيْنِ فَأَكْثُرُ فِيهِمَا وَآتَمَّ. (۲)
 ابراهیم بن شیبہ گوید:

به امام باقر علیه السلام نامه نوشتم و از تمام بودن نماز در مکه و مدینه پرسیدم. امام در پاسخ مرقوم فرمود:
 پیوسته رسول خدا صلی الله علیه و آله زیاد نماز گزاردن در مسجد الحرام و مسجد النبی صلی الله علیه و آله را دوست می‌داشت،
 پس زیاد در آن دو مکان نماز بخوان و نمازت را نیز تمام بخوان.

۱- کافی: ۴/ ۵۲۷

۲- کافی: ۴/ ۵۲۴ / ۱

نامگذاری کعبه

رُوی أَنَّهُ إِنَّمَا سُمِّيَتْ كَعْبَةً لِأَنَّهَا مَرْبَعَةٌ وَصَارَتْ مَرْبَعَةً لِأَنَّهَا بَيْتُ الْمَعْمُورِ وَهُوَ مَرْبَعٌ وَصَارَ الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ مَرْبَعًا لِأَنَّهُ بَيْتُ الْعَرْشِ وَهُوَ مَرْبَعٌ، وَصَارَ الْعَرْشُ مَرْبَعًا، لِأَنَّ الْكَلِمَاتِ الَّتِي بُنِيَ عَلَيْهَا الْإِسْلَامُ أَرْبَعٌ، وَهِيَ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ. (۱)

مرحوم صدوق- علیه الرّحمة- فرموده که در روایتی این چنین آمده است:

کعبه را کعبه نامیده‌اند چون مَرَبِع است، و از این رو مَرَبِع ساخته شده که مقابل بَیت المَعْمُور است و آن هم مَرَبِع است، و بَیت المَعْمُور مَرَبِع گردیده به دلیل اینکه مقابل عرش خدا است که آن هم مَرَبِع است، و عرش مَرَبِع گردیده زیرا کلماتی که اسلام بر آن بنا شده چهار کلمه است: و آن‌ها عبارتند از: سبحان الله، والحمد لله، ولا اله الا الله، والله اكبر.

۱- من لا یحضره الفقیه: ۲ / ۱۹۰- علل الشرائع: ۳۹۶ و ۳۹۸

ص: ۴۳

نگاه به کعبه

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

النَّظْرُ إِلَى الْكَعْبَةِ عِبَادَةٌ، وَالنَّظْرُ إِلَى الْوَالِدَيْنِ عِبَادَةٌ، وَالنَّظْرُ إِلَى الْإِمَامِ عِبَادَةٌ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

نگاه به کعبه عبادت است، نگاه به پدر و مادر عبادت است، و نگاه به [چهره] امام عبادت است.

پاداش نیکو

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ لَمْ يَزَلْ تُكْتَبُ لَهُ حَسَنَةٌ، وَتُمْحَى عَنْهُ سَيِّئَةٌ، حَتَّى يَنْصَرِفَ بِبَصَرِهِ عَنْهَا. (۲)

امام صادق علیه السلام فرمود:

هر کس به کعبه نگاه کند پیوسته برای او حسنه نوشته و گناهی از او پاک می‌شود تا آن که چشم خود را از کعبه بگرداند.

۱- کافی: ۴ / ۲۴۰ / ۵۰

۲- کافی: ۴ / ۲۴۰ / ۴

ص: ۴۴

لحظه حساس

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

إِنَّ لِلْكَعْبَةِ لِلْحَطَّةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ يُغْفَرُ لِمَنْ طَافَ بِهَا أَوْ حَنَّ قَلْبُهُ إِلَيْهَا أَوْ حَبَسَهُ عَنْهَا عُدْرًا. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

همانا برای کعبه در هر روز لحظه‌ای وجود دارد که خداوند در آن، طواف کنندگان خانه خود، و آنان که قلب‌هایشان لبریز از عشق به کعبه است، و نیز کسانی که علاقه‌مند زیارت کعبه‌اند، لیکن مشکلات مانع رفتن آن‌هاست، [همگی را] می‌بخشاید.

یکصد و بیست رحمت

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى حَوْلَ الْكَعْبَةِ عِشْرِينَ وَ مِائَةَ رَحْمَةٍ مِنْهَا سِتُّونَ لِلطَّائِفِينَ وَ أَرْبَعُونَ لِلْمُصَلِّينَ وَ عِشْرُونَ لِلنَّاطِرِينَ. (۲)

امام صادق علیه السلام فرمود:

۱- کافی: ۴ / ۲۴۰ / ۳

۲- کافی: ۴ / ۲۴۰ / ۲

ص: ۴۵

خداوند یکصد و بیست رحمت خود را به سوی کعبه گسیل می‌دارد که شصت رحمت آن مربوط به طواف کنندگان، چهل رحمت ویژه نماز گزاران و بیست رحمت از آن مربوط به نگاه کنندگان به کعبه است.

پایداری دین

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

لَا يَزَالُ الدِّينُ قَائِمًا مَا قَامَتِ الْكَعْبَةُ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

تا زمانی که کعبه استوار و پابرجاست، دین نیز پایدار خواهد بود.

ارسال پرده کعبه

عَنْ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ:

أَنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ كَانَ يَبْعَثُ بِكِسْوَةِ الْبَيْتِ فِي كُلِّ سَنَةٍ مِنَ الْعِرَاقِ. (۲)

امام باقر علیه السلام فرمود:

همانا علی بن ابی طالب علیه السلام همه ساله از عراق پرده‌ای برای کعبه می‌فرستاد.

۱- کافی: ۴ / ۲۷۱ / ۴

۲- قرب الإسناد: ۴۹۶ / ۱۳۹

ص: ۴۶

امام زمان کنار کعبه

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ أَنَّهُ قَالَ:
سَأَلْتُ مُحَمَّدَ بْنَ عُمَانَ الْعُمَرِيَّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - فَقُلْتُ لَهُ: رَأَيْتَ صَاحِبَ هَذَا الْأَمْرِ؟ فَقَالَ: نَعَمْ وَ آخِرُ عَهْدِي بِهِ عِنْدَ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ وَ
هُوَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ أَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي. (۱)

عبدالله بن جعفر حمیری گوید:

از محمد بن عثمان عمری پرسیدم:

آیا صاحب الامر را دیدی؟

گفت: آری، آخرین بار نزد کعبه او را دیدم که می فرمود:

بار خدایا آنچه را وعده‌ام داده‌ای محقق ساز.

برداشت ممنوع

قال الصادق عليه السلام:

لَا يَتَّبِعِي لِأَحَدٍ أَنْ يَأْخُذَ مِنْ تُرْبَتِهِ مَا حَوْلَ الْكَعْبَةِ وَإِنْ أَخَذَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئاً رَدَّهُ. (۲)

۱- من لا يحضره الفقيه: ۲/ ۵۲۰- غیبت شیخ طوسی: ۳۶۳

۲- همان: ۲۲۹

ص: ۴۷

محمد بن مسلم گفت:

از امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: بر هیچکس روا نیست از خاک کعبه و اطراف آن چیزی برگیرد، و اگر چیزی برداشت باید آن را به جای خود باز گرداند.

دست خدا در زمین

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

الْحَجَرُ يَمِينُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ، فَمَنْ مَسَحَ يَدَهُ عَلَى الْحَجَرِ فَقَدْ بَايَعَ اللَّهَ أَنْ لَا يُعْصِيَهُ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

حجر الاسود به منزله دست راست خدا در زمین است. پس هرکس دست خود را بر حجر بکشد، در حقیقت با خداوند بیعت کرده که او را معصیت و نافرمانی نکند.

استلام حجر

عَنْ سَيْفِ الثَّمَارِ قَالَ:

قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَتَيْتُ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ

۱- الحج والعمرة في القرآن والحديث: ۱۰۲ / ۱۸۵

ص: ۴۸

فَوَجَدْتُ عَلَيْهِ زَحَامًا فَلَمْ أَلْقِ إِلَّا رَجُلًا مِنْ أَصْحَابِنَا فَسَأَلْتُهُ فَقَالَ: لَا بُدَّ مِنْ اسْتِلامِهِ
فَقَالَ: إِنَّ وَجَدْتَهُ خَالِيًا وَإِلَّا فَسَلِّمْ مِنْ بَعِيدٍ. (۱)

سیف تمار گوید: به امام صادق علیه السلام گفتم:

نزد حجر الاسود آمدم، جمعیت زیادی بود، از هریک از یارانمان پرسیدم چه کنم؟ گفت: باید استلام حجر کنی! تکلیف من چیست؟ امام صادق علیه السلام به او فرمود:

اگر اطراف حجر الاسود را خلوت یافتی آن را استلام کن و گرنه با دست خود از دور اشاره کن.

رعایت اولویت

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

أَوَّلُ مَا يُظْهَرُ الْقَائِمُ مِنَ الْعَدْلِ أَنْ يُنَادِيَ مُنَادِيَهُ أَنْ يُسَلِّمْ صَاحِبَ النَّافِلَةِ لِصَاحِبِ الْفَرِيضَةِ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ وَالطُّوَافَ. (۲)

امام صادق علیه السلام فرمود:

اولین چیزی که امام عصر علیه السلام از عدل خود آشکار می کند این است که منادی او فریاد برمی آورد که طواف

۱- تهذیب الأحکام: ۳۳ / ۱۰۳ / ۵

۲- کافی: ۱ / ۴۲۷ / ۴

ص: ۴۹

کنندگان مستحبی و لمس کنندگان حجر الاسود، حجر الاسود و مطاف را برای کسانی که طواف واجب دارند واگذارند.

مزاحمت ممنوع

عَنْ حَمَادِ بْنِ عَثْمَانَ قَالَ:

كَانَ بِمَكَّةَ رَجُلٌ مَوْلَى لِبَنِي أُمِّيَّةَ يُقَالُ لَهُ:

ابْنُ أَبِي عَوَانَةَ لَهُ عِنَادَةٌ، وَكَانَ إِذَا دَخَلَ إِلَى مَكَّةَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوْ أَحَدٌ مِنْ أَشْيَاحِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَعْثُبُ بِهِ، وَإِنَّهُ أَتَى

أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَهُوَ فِي الطَّوَافِ فَقَالَ: يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ مَا تَقُولُ فِي اسْتِثْلَامِ الْحَجَرِ؟ فَقَالَ:

اسْتِثْلَمَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ لَهُ: مَا أَرَأَيْتَ إِسْتِثْلَمْتَهُ قَالَ: أَكْرَهُ أَنْ أُوذِيَ ضَعِيفًا أَوْ أَتَأَذَّى قَالَ فَقَالَ قَدْ زَعَمْتَ أَنَّ رَسُولَ

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اسْتِثْلَمَهُ قَالَ: نَعَمْ وَلَكِنْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِذَا رَأَوْهُ عَرَفُوا لَهُ حَقَّهُ وَ أَنَا فَلَا يَعْرِفُونَ لِي حَقِّي.

(۱)

حماد بن عثمان گوید:

ص: ۵۰

در مکه مردی از دوستداران بنی امیه به نام ابن ابی عوانه زندگی می‌کرد که نسبت به اهل بیت علیهم السلام کینه داشت. و هرگاه امام صادق علیه السلام یا یکی از بزرگان دودمان پیامبر صلی الله علیه و آله به مکه می‌آمد آنان را، با سخن خود تحقیر نموده، آزار می‌داد، وی روزی در حال طواف خدمت امام صادق علیه السلام آمد و گفت:

نظر شما در استلام و دست کشیدن به حجر الاسود چیست؟ حضرت فرمود:

رسول خدا صلی الله علیه و آله آن را استلام می‌فرمود. آن مرد گفت:

من ندیدم که شما آن را استلام کنید؟ امام صادق علیه السلام پاسخ دادند:

دوست ندارم ناتوانی را آزار دهم و یا خود آزرده شوم. باز آن مرد گفت: شما فرمودید رسول خدا صلی الله علیه و آله آن را استلام می‌فرمود. امام فرمود: آری، لیکن رسول خدا صلی الله علیه و آله را هرگاه می‌دیدند حق او را می‌شناختند [و برای آن حضرت راه را باز می‌کردند] اما برای من چنین نمی‌کنند، حق مرا نمی‌شناسند.

وظایف بانوان

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
 إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَضَعَ عَنِ النِّسَاءِ أَرْبَعًا:
 الْأَجْهَارَ بِالتَّلْبِيَةِ، وَالسَّعْيَ بَيْنَ الصَّفَا

ص: ۵۱

وَالْمَرْوَةَ يَغْنَى الْهَرَوَلَةَ وَ دُخُولَ الْكَعْبَةِ وَاسْتِلامَ الْحَجَرِ الْأَسْوَدِ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

همانا خداوند عزوجل چهار چیز را در حج از زنان برداشته است:

۱- بلند لَبِیک گفتن،

۲- هروله در سعی صفا و مروه،

۳- ورود به کعبه،

۴- لمس حجر الاسود.

طواف و رهایی

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله قَالَ:

... فَإِذَا طُفَّتْ بِالنَّيْتِ أُسْبُوعاً كَانَ لَكَ بِذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدٌ وَ ذِكْرٌ يَسْتَجِيبِي مِنْكَ رَبُّكَ أَنْ يُعَذِّبَكَ بَعْدَهُ ... (۲).

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

پس آنگاه که هفت مرتبه گرداگرد خانه خدا طواف کردی، تعهد و یادی نزد خداوند خواهی داشت، که حضرت حق پس از آن شرم می کند تو را عذاب کند.

۱- من لا یحضره الفقیه: ۲/ ۳۲۶/ ۲۵۸۰

۲- من لا یحضره الفقیه: ۲/ ۲۰۲/ ۲۱۳۸

ص: ۵۲

سخن کوتاه

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:
 إِنَّمَا الطَّوْفُ صَلَوةٌ، فَإِذَا طُفْتُمْ فَأَقْلُوا الْكَلَامَ. (۱)
 رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:
 طواف خانه خدا همچون نماز است، پس هر گاه طواف می کنید کمتر حرف بزنید.

زنده کردن یاد خدا

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:
 إِنَّمَا جُعِلَ الطَّوْفُ بِالْبَيْتِ وَبَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ وَرَمْيِ الْجِمَارِ لِإِقَامَةِ ذِكْرِ اللَّهِ. (۲)
 رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:
 طواف خانه خدا و سعی میان صفا و مروه و رمی جمرات، برای زنده نگه داشتن یاد خدا تشریح شده است.

۱- مسند ابن حنبل: ۵/ ۲۵۶ / ۱۵۴۲۳

۲- سنن ابی داوود: ۲ / ۱۷۹ / ۱۸۸

ص: ۵۳

تأثیر نیت در عمل

عَنْ زِيَادِ الْقَنْدِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنِّي أَكُونُ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَأَنْظُرُ إِلَى النَّاسِ يَطُوفُونَ بِالْبَيْتِ وَأَنَا قَاعِدٌ فَأَعْتَمُّ لِدَلِّكَ، فَقَالَ:

يَا زِيَادُ لَا عَلَيْكَ فَإِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ يَوْمَ الْحَجِّ لَا يَزَالُ فِي طَوَافٍ وَ سَعْيٍ حَتَّى يَرْجِعَ. (۱)

زیاد قندی که مردی زمین گیر بود گوید: به امام کاظم علیه السلام گفتم:

فدایت شوم من گاهی در مسجد الحرام هستم، می بینم مردم کعبه را طواف می کنند [و من نمی توانم] پس غمگین و اندوهناک می شوم.

امام فرمود: ای زیاد: چیزی بر تو نیست [و غمگین مباش] همانا مؤمن از زمانی که از منزل خود به قصد حج خارج می شود پیوسته در طواف و سعی است تا برگردد.

ص: ۵۴

افتخار به طواف کنندگان

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

إِنَّ اللَّهَ يُبَاهِي بِالطَّائِفِينَ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

همانا خداوند به طواف کنندگان مباهات می کند.

احترام بدهکار

عَنْ سَمَاعَةَ بْنِ مِهْرَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

سَأَلْتُهُ عَنْ رَجُلٍ لِي عَلَيْهِ مَالٌ فِغَابٍ عَنِّي زَمَانًا، فَرَأَيْتُهُ يَطُوفُ حَوْلَ الْكَعْبَةِ، أَفَأَتَقاضاهُ مَالِي؟ قَالَ: لَا، لَا تُسَلِّمُ عَلَيْهِ وَ لَا تُرَوِّعُهُ حَتَّى يَخْرُجَ

مِنَ الْحَرَمِ. (۲)

سماعه بن مهران گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم:

مردی به من بدهکاری مالی دارد و مدتی او را ندیده‌ام تا اینکه در اطراف کعبه به او برخورد کرده او را می بینم، آیا مال خود را از

او بخواهم؟

فرمود: نه حتی به او سلام نکن، و او را ترسان تا اینکه از حرم خارج شود.

۱- مستدرک الوسائل: ۹/۳۷۶- تاریخ بغداد: ۵/۳۶۹

۲- کافی: ۴/۲۴۱/۱

ص: ۵۵

کمک به همراهان

عن ابراهمی الخثعمی قال: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّا إِذَا قَدِمْنَا مَكَّةَ ذَهَبَ أَصْحَابُنَا يَطُوفُونَ وَيَتَرَكُونَنِي أَحْفَظُ مَتَاعَهُمْ قَالَ أَنْتَ أَعْظَمُهُمْ أَجْرًا. (۱)
اسماعیل خثعمی گوید:

به امام صادق علیه السلام عرض کردم: ما وقتی به مکه وارد می‌شویم، یاران و همراهانمان مرا نزد اثاثیه خود می‌گذارند و به طواف می‌پردازند، امام فرمود: پاداش تو از آنان بیشتر است.

مقام ابراهیم

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ:
... فَأِذَا طُفَّتْ بِبَابِئِيتِ أُسَيْبُوعًا لِلزِّيَارَةِ وَصَلَّيْتَ عِنْدَ الْمَقَامِ رَكَعَتَيْنِ ضَرَبَ مَلَكٌ كَرِيمٌ عَلَيَّ كِتِفَيْكَ فَقَالَ أَمَّا مَا مَضَى فَقَدْ غُفِرَ لَكَ
فَاشْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فِيمَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ عَشْرِينَ وَ مِائَةٍ يَوْمٍ. (۲)

۱- کافی: ۴ / ۵۴۵ / ۲۶

۲- تهذیب الاحکام: ۵ / ۲۰ / ۵۷- من لا يحضره الفقيه: ۲ / ۲۰۲

ص: ۵۶

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

پس آنگاه که هفت مرتبه خانه خدا را برای زیارت طواف کردی و پشت مقام دو رکعت نماز طواف خواندی، فرشته‌ای کریم و بزرگوار دستی بر شانه‌هایت می‌زند و می‌گوید:
 آنچه که گذشته است و گناهانی را که قبلاً انجام داده‌ای خداوند آنها را بخشید، پس از هم اکنون تا یک‌صد و بیست روز عمل از نو آغاز کن.

بنده درگاه

رَأَى الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يُطَوِّفُ بِالْبَيْتِ، ثُمَّ صَارَ إِلَى الْمَقَامِ فَصَلَّى، ثُمَّ وَضَعَ خَدَّهُ عَلَى الْمَقَامِ فَجَعَلَ يَبْكِي وَيَقُولُ:
 عُبَيْدُكَ بِبَابِكَ، سَائِلُكَ بِبَابِكَ، مِسْكِينُكَ بِبَابِكَ، يُرَدُّ ذَلِكَ مِرَارًا. (۱)

حسین بن علی علیه السلام را دیدند که مشغول طواف خانه خدا است و پس از آن پشت مقام آمده نماز گزارد، سپس صورت خود را بر مقام گذاشت و شروع به گریه کرد و عرضه داشت:

ص: ۵۷

[خدایا] بنده کوچک تو در خانه توست، نیازمند تو، در خانه توست و بینوای تو در آستان توست و پیوسته آن را تکرار می‌کرد.

آب شفا بخش

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

مَاءُ زَمْزَمَ دَوَاءٌ لِمَا شُرِبَ لَهُ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

آب زمزم داروی دردی است که به نیت، آن نوشیده می‌شود.

بهترین آب

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَاءُ زَمْزَمَ خَيْرُ مَاءٍ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ. (۲)

امام علی علیه السلام فرمود: آب زمزم بهترین آب بر روی زمین است.

حجر اسماعیل

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

الْحِجْرُ بَيْتُ إِسْمَاعِيلَ وَفِيهِ قَبْرُ هَاجِرَ

۱- محاسن: ۲/ ۳۹۹ / ۲۳۹۵، کافی ۶/ ۳۸۷

۲- محاسن: ۲۳۹۴

ص: ۵۸

وَقَبْرُ إِسْمَاعِيلَ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

حجر خانه اسماعیل است و قبر او و مادرش هاجر در آن است.

هاجر و اسماعیل

عن أبي عبد الله عليه السلام قال:

إن إسماعيل عليه السلام تُوفِّي وهو ابن مائة وثلاثين سنة ودُفِنَ بِالْحِجْرِ مَعَ أُمِّهِ. (۲)

امام صادق علیه السلام فرمود:

اسماعیل علیه السلام در سن یکصد و سی سالگی بدرود حیات گفت و همراه با مادرش در حجر دفن شد.

حطیم

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ:

سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الْحَطِيمِ، فَقَالَ:

هُوَ مَا بَيْنَ الْحَجْرِ الْأَسْوَدِ وَبَيْنَ الْبَيْتِ

۱- کافی: ۴ / ۲۱۰ / ۱۴

۲- الحج والعمرة في القرآن والحديث: ۱۰۷ / ۱۹۹

ص: ۵۹

وَسَأَلْتُهُ لِمَ سُمِّيَ الْحَطِيمَ فَقَالَ:

لِأَنَّ النَّاسَ يَحْطِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا هُنَاكَ. (۱)

معاویه بن عمار گوید:

از امام صادق علیه السلام درباره حطیم پرسیدم. حضرت فرمود:

میان حجر الاسود و در کعبه است. سؤال کردم: برای چه حطیم نامیده شده؟ فرمود:

برای آنکه مردم در آن جا یکدیگر را فشار می دهند.

ملتزم

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ مُلْتَزِمٌ، مَا يَدْعُو بِهِ صَاحِبُ عَاهَةِ الْأَبْرِيِّ. (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

میان رکن حجر الاسود و مقام ابراهیم ملتزم است، هیچ صاحب دردی آنجا دعا نمی کند مگر آنکه بهبودی می یابد.

۱- کافی: ۵۲۷/۴- علل الشرایع: ۴۰۰

۲- معجم الکبیر طبرانی: ۱۱/۲۵۴/۱۱۸۷۳

ص: ۶۰

مستجار

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

بَنَى إِبْرَاهِيمُ الْبَيْتَ ... وَجَعَلَ لَهُ بَابَيْنِ بَابٌ إِلَى الْمَشْرِقِ وَبَابٌ إِلَى الْمَغْرِبِ، وَالْبَابُ الَّذِي إِلَى الْمَغْرِبِ يُسَمَّى الْمُسْتَجَارَ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

ابراهیم خلیل کعبه را بنا کرد ... و برای آن دو در گذاشت:

دری به سوی مشرق و دری به سوی مغرب، دری که به سوی مغرب است مستجار نامیده شده است.

رکن یمانی

عطاء گوید:

به رسول خدا صلی الله علیه و آله گفته شد:

رَأَيْتَكَ تُكْثِرُ اسْتِئْلَامَ الرُّكْنِ الْيَمَانِيِّ فَقَالَ:

مَا آتَيْتُ عَلَيْهِ قَطُّ أَلَا وَجِبْرَائِيلُ قَائِمٌ عِنْدَهُ يَسْتَغْفِرُ لِمَنْ اسْتَلَمَهُ. (۲)

۱- مستدرک الوسائل: ۹/ ۳۲۳- تفسیر قمی: ۱/ ۶۲

۲- أخبار مکه از زرقی: ۱/ ۳۳۸.

ص: ۶۱

فراوان می‌بینیم که شما رکن یمانی را استلام می‌کنید! فرمود: هرگز نزد رکن یمانی نیامدم مگر اینکه دیدم جبرئیل آن جا ایستاده و برای کسانی که آن را استلام می‌نمودند طلب مغفرت می‌کرد.

سعی صفا و مروه

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ:

سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ:

مَا مِنْ مُتَّعٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنَ الْمَسْعَى لَأَنَّهُ يُذَلُّ فِيهَا كُلَّ جَبَّارٍ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

هیچ بقعه‌ای نزد خداوند محبوب‌تر از محل سعی نیست برای اینکه هر ستمگر و جباری در آن جا ذلیل و خوار می‌شود.

شفاعت فرشتگان

قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

السَّاعِي بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ تَشْفَعُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ فَتَشْفَعُ فِيهِ بِالْإِجَابِ. (۲)

۱- کافی: ۴/۴۳۴/۳.

۲- من لا يحضره الفقيه: ۲/۲۰۸/۲۱۶۸.

ص: ۶۲

امام سجاد علیه السلام فرمود:

فرشتگان برای سعی کنندگان بین صفا و مروه شفاعت می‌کنند و شفاعت آنان نیز پذیرفته می‌شود.

هروله

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ:

صَارَ السَّعْيُ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ لِأَنَّ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَرَّضَ لَهُ إِبْلِيسُ فَمَأْمَرَهُ جَبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَشَدَّ عَلَيْهِ فَهَرَبَ مِنْهُ، فَجَرَتْ بِهِ السُّنَّةُ - يَعْنِي بِالْمَرْوَةِ -

. (۱) امام صادق علیه السلام فرمود:

[هروله] در سعی بین صفا و مروه برای آن است که ابلیس خود را به ابراهیم خلیل علیه السلام در آنجا نشان داد. آنگاه جبرائیل به آن حضرت دستور داد تا به او حمله کند، پس شیطان گریخت، از این رو [هروله] سنت شد.

نشستن در راه

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

لَا يَجْلِسُ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ إِلَّا مَنْ جَهَدَ. (۲)

۱- علل الشرایع: ۴۳۲- وسائل الشیعه: ۱۳ / ۴۵۰.

۲- من لا یحضره الفقیه: ۲ / ۴۱۷ / ۲۸۵۴.

ص: ۶۳

امام صادق علیه السلام فرمود:

میان صفا و مروه نمی‌نشیند مگر کسی که خسته شده باشد.

ریزش نور

امام باقر علیه السلام هنگام حلق می‌فرمود:

اللَّهُمَّ اعْطِنِي بِكُلِّ شَعْرَةٍ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ (۱).

بار خدایا: به اندازه هر تار مویی، نوری در قیامت به من عطا کن.

اسرار حج

عالم بزرگوار سید عبداللّه از نوادگان مرحوم محدّث جزائری در کتاب شرح نخبه می‌نویسد:

در منابع متعدّد، که مورد تأیید من است، به خط بعضی از بزرگان در حدیث مرسل چنین نقل شده است که: شبلی پس از حج با

امام زین العابدین علیه السلام دیدار کرد، حضرت به

ص: ۶۴

او فرمود:

حَجَّجْتَ يَا سَبْلِي؟

قَالَ: نَعَمْ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أُنزِلَتْ الْمِيقَاتُ وَتَجَرَّدَتْ عَنْ مَخِيطِ الثِّيَابِ وَاعْتَسَلْتَ؟ قَالَ: نَعَمْ،
 قَالَ: فَحِينَ نَزَلَتْ الْمِيقَاتُ نَوَيْتَ أَنَّكَ خَلَعْتَ ثَوْبَ الْمَعْصِيَةِ وَلَبِسْتَ ثَوْبَ الطَّاعَةِ؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ: فَحِينَ تَجَرَّدَتْ عَنْ مَخِيطِ ثِيَابِكَ نَوَيْتَ أَنَّكَ تَجَرَّدْتَ مِنَ الرِّيَاءِ وَالنَّفَاقِ وَالِدُّخُولِ فِي الشُّبُهَاتِ؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ: فَحِينَ اعْتَسَلْتَ نَوَيْتَ أَنَّكَ اعْتَسَلْتَ مِنَ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ: فَمَا نَزَلَتْ الْمِيقَاتُ وَلَا تَجَرَّدَتْ عَنْ مَخِيطِ الثِّيَابِ وَلَا اعْتَسَلْتَ،
 ثُمَّ قَالَ: تَنْظَفْتَ وَأَحْرَمْتَ وَعَقَدْتَ بِالْحَجِّ، قَالَ: نَعَمْ،
 قَالَ: فَحِينَ تَنْظَفْتَ وَأَحْرَمْتَ وَعَقَدْتَ الْحَجَّ نَوَيْتَ أَنَّكَ تَنْظَفْتَ بِتُورَةِ التَّوْبَةِ الْخَالِصَةِ لِلَّهِ تَعَالَى؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ: فَحِينَ أَحْرَمْتَ نَوَيْتَ أَنَّكَ حَرَّمْتَ عَلَى نَفْسِكَ كُلَّ مُحَرَّمٍ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ؟ قَالَ: لَا،

ص: ۶۵

(آقای شبلی!) آیا حج گزاردی؟ گفت: آری فرزند رسول خدا، فرمود: آیا به میقات فرود آمدی و لباس‌های دوخته خویش را از تن بدر کردی و غسل نمودی؟ شبلی پاسخ گفت: آری.

امام علیه السلام: آنگاه که به میقات در آمدی نیت کردی که لباس معصیت و نافرمانی را از تن در آورده، و جامه طاعت و فرمانبری خداوند را بجای آن پوشیده‌ای؟ شبلی: نه.

امام علیه السلام: هنگامی که لباس‌های دوخته را در آوردی، آیا نیت کردی که خود را از ریا و دورویی و ورود در شبهه‌ها برهنه و دور سازی؟ شبلی: نه.

امام علیه السلام: به هنگام غسل کردن، نیت کردی که خود را از اشتباهات و گناهان شستشو دهی؟ شبلی: نه.

امام علیه السلام: [پس تو در حقیقت] نه به میقات در آمده‌ای، و نه لباس‌های دوخته را از تن کنده‌ای و نه غسل کرده‌ای!.. سپس از او می‌پرسند: آیا خود را تمیز کردی و احرام پوشیدی و پیمان حج بستی؟ شبلی: آری.

امام علیه السلام: آیا این نیت را داشتی که خود را با نور توبه خالص پاکیزه می‌سازی؟ شبلی: نه.

امام علیه السلام: به هنگام محرم شدن، نیت آن کردی که هر چه را خداوند بر تو روا نداشته، بر خود حرام بداری؟ شبلی: نه.

ص: ۶۶

قَالَ: فَحِينَ عَقَدْتَ الْحَجَّ نَوَيْتَ أَنَّكَ قَدْ حَلَلْتَ كُلَّ عَقْدٍ لِعَيْرِ اللَّهِ؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا تَنْظُفُ وَلَا أَحْرَمْتَ وَلَا عَقَدْتَ الْحَجَّ،
 قَالَ لَهُ: أَدْخَلْتَ الْمِيقَاتَ وَصَلَّيْتَ رَكَعَتِي الْإِحْرَامِ وَكَبَّيْتُ؟ قَالَ: نَعَمْ،
 قَالَ: فَحِينَ دَخَلْتَ الْمِيقَاتَ نَوَيْتَ أَنَّكَ بِنَيْتِهِ الزِّيَارَةَ؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ: فَحِينَ صَلَّيْتَ الرَّكَعَتَيْنِ نَوَيْتَ أَنَّكَ تَقَرَّبْتَ إِلَى اللَّهِ بِخَيْرِ الْأَعْمَالِ مِنَ الصَّلَاةِ وَأَكْبَرَ حَسَنَاتِ الْعِبَادَةِ؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ: فَحِينَ كَبَّيْتُ نَوَيْتَ أَنَّكَ نَطَقْتَ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ بِكُلِّ طَاعَةٍ وَصُمْتَ عَنْ كُلِّ مَعْصِيَةٍ؟ قَالَ: لَا،
 قَالَ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا دَخَلْتَ الْمِيقَاتَ وَلَا صَلَّيْتَ وَلَا كَبَّيْتُ،
 ثُمَّ قَالَ لَهُ: أَدْخَلْتَ الْحَرَمَ وَرَأَيْتَ الْكَعْبَةَ وَصَلَّيْتَ؟ قَالَ: نَعَمْ،
 قَالَ: فَحِينَ دَخَلْتَ الْحَرَمَ نَوَيْتَ أَنَّكَ حَرَمْتَ عَلَى نَفْسِكَ كُلَّ غَيْبَةٍ تَسْتَعِيبُهَا الْمُسْلِمِينَ مِنْ أَهْلِ مِلَّةِ الْإِسْلَامِ؟ قَالَ: لَا.

ص: ۶۷

امام علیه السلام: به هنگام بستن پیمان حج، آیا قصد آن کردی که هر پیمان غیر الهی را گشوده‌ای (رها کرده‌ای)؟
شبلی: نه.

امام علیه السلام: نه احرام بسته‌ای، نه پاکیزه شده‌ای و نه نیت حج کرده‌ای! آنگاه چنین پرسید: آیا به میقات داخل شدی و دو رکعت نماز احرام بجای آوردی و لبیک گفتی؟
شبلی: آری.

امام علیه السلام: به هنگام خواندن دو رکعت نماز (طواف)، نیت آن داشتی که به بهترین کارها و بزرگترین نیکی‌های بندگان (که همان نماز است)، خود را به خدا نزدیک می‌کنی؟ شبلی:
نه.

امام علیه السلام: آنگاه که لبیک گفتی، نیت آن کردی که به هر چه فرمانبرداری محض خداوند است سخن می‌گویی و از هر نافرمانی و معصیتی سکوت می‌کنی؟
شبلی: نه.

امام علیه السلام: نه در میقات داخل شده‌ای، نه نماز گزارده‌ای و نه لبیک گفته‌ای!
و باز پرسید: آیا به حرم داخل شدی و کعبه را دیدی و نماز خواندی؟
شبلی: آری.

ص: ۶۸

قَالَ فَحِينَ وَصَلَتْ مَكَّهُ نَوَيْتَ بِقَلْبِكَ أَنَّكَ قَصَدْتَ اللَّهَ؟ قَالَ: لَا.

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَمَا دَخَلْتَ الْحَرَمَ وَلَا رَأَيْتَ الْكَعْبَةَ وَلَا صَلَّيْتَ.

ثُمَّ قَالَ: طُفْتُ بِالْبَيْتِ وَمَسَسْتُ الْأَرْكَانَ وَسَعَيْتَ؟ قَالَ: نَعَمْ.

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَحِينَ سَعَيْتَ نَوَيْتَ أَنَّكَ هَرَبْتَ إِلَى اللَّهِ وَعَرَفَ مِنْكَ ذَلِكَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ؟

قَالَ: لَا.

قَالَ فَمَا طُفْتَ بِالْبَيْتِ وَلَا مَسَسْتَ الْأَرْكَانَ وَلَا سَعَيْتَ.

ثُمَّ قَالَ لَهُ: صِيَا فَحَتَّ الْحَجَرَ وَوَقَفْتَ بِمَقَامِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَصِيَلْتِ بِهِ رَكْعَتَيْنِ؟ قَالَ: نَعَمْ فَصَاحَ عَلَيْهِ السَّلَامُ صِيِيْحَةً كَادَ يُفَارِقُ

الدُّنْيَا ثُمَّ قَالَ:

آه آه

ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ صَافَحَ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ فَقَدْ صَافَحَ اللَّهَ تَعَالَى، فَانظُرْ يَا مَسِيكِينَ لَا تُصَيِّعَ أَجْرَ مَا عَظُمَ حُرْمَتُهُ، وَتَنْقُضِ الْمُصَافِحَةَ

بِالْمُخَالَفَةِ، وَقَبُضِ الْحَرَامِ نَظِيرَ أَهْلِ الْأَثَامِ.

ص: ۶۹

امام علیه السلام: به هنگام ورود به حرم نیت آن کردی که هر غیبت و بد گویی مسلمانی از جامعه اسلامی را بر خود حرام می کنی؟ شبلی: نه.

امام علیه السلام: ب هنگام رسیدن به مکه، نیت کردی که فقط خدا را می خواهی [و می جویی]؟ شبلی: نه.
 امام علیه السلام: پس نه به حرم وارد شده‌ای و نه کعبه را دیده‌ای و نه نماز گزارده‌ای! و ادامه داد: گرداگرد خانه خدا طواف کردی؟ وارکان خانه را لمس نمودی؟ سعی انجام دادی؟ شبلی: آری.

امام علیه السلام: به هنگام سعی، نیت آن داشتی که (از شرّ شیطان و نفس) به خدا پناه می بری و او که آگاه به پنهان‌هاست، نسبت به این مسأله داناست؟
 شبلی: نه.

امام علیه السلام: پس نه طواف خانه کرده‌ای، نه ارکان را لمس نموده‌ای و نه سعی نموده‌ای!
 سپس فرمود: آیا با حجر الاسود دست دادی، کنار مقام ابراهیم ایستادی، و دو رکعت نماز خواندی؟ شبلی: نه.
 در این هنگام امام فریادی برآورد چونانکه گویی نزدیک است از دنیا برود، سپس فرمود: آه، آه ...
 آنگاه فرمود: کسی که با حجر الاسود دست داده، مصافحه کند، در حقیقت با خداوند متعال دست داده است، پس ای نادار ناتوان بنگر و بیاندیش، و پاداش آنچه را حرمت قائل شده و بزرگ داشته‌ای، ضایع مگردان و همچون معصیت کاران، دستی که به خدادادی (و پیمانی را که با خدا بستنی) نگسل و نشکن.

ص: ۷۰

ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: نَوَيْتُ حِينَ وَقَفْتُ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْتَكَ وَقَفْتُ عَلَى كُلِّ طَاعَةٍ وَتَحَلَّفْتُ عَنْ كُلِّ مَعْصِيَةٍ؟ قَالَ: لَا.

قَالَ: فَحِينَ صَلَّيْتَ فِيهِ رَكَعَتَيْنِ نَوَيْتُ أَنْتَكَ صَلَّيْتَ بِصَلَاةِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَارْغَمْتَ بِصَلَاتِكَ أَنْفَ الشَّيْطَانِ؟ قَالَ: لَا.

قَالَ لَهُ: فَمَا صَافَحْتَ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ وَلَا وَقَفْتَ عِنْدَ الْمَقَامِ وَلَا صَلَّيْتَ فِيهِ رَكَعَتَيْنِ.

ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَهُ أَشْرَفْتُ عَلَى بَيْتِ زَمْزَمَ وَشَرِبْتُ مِنْ مَائِهَا؟ قَالَ: نَعَمْ.

قَالَ نَوَيْتُ أَنْتَكَ أَشْرَفْتُ عَلَى الطَّاعَةِ، وَغَضَضْتُ طَرْفَكَ عَنِ الْمَعْصِيَةِ؟ قَالَ: لَا.

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَمَا أَشْرَفْتُ عَلَيْهَا وَلَا شَرِبْتُ مِنْ مَائِهَا.

ثُمَّ قَالَ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَسَعَيْتَ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ وَمَشَيْتَ وَتَرَدَّدْتَ بَيْنَهُمَا؟ قَالَ: نَعَمْ.

قَالَ لَهُ: نَوَيْتُ أَنْتَكَ بَيْنَ الرَّجَاءِ وَالْخَوْفِ؟

قَالَ: لَا.

قَالَ: فَمَا سَعَيْتَ وَلَا مَشَيْتَ وَلَا تَرَدَّدْتَ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ...»

ص: ۷۱

سپس فرمود: آنگاه که نزد مقام ابراهیم قرار گرفتی آیا نیت کردی که مصمم بر انجام همه دستوره‌های الهی و فرمانبرداری از آن و مخالف با هر معصیت و نافرمانی خدا باشی؟ گفت: نه.

امام فرمود: آنگاه که دو رکعت نماز طواف را به جای آوردی آیا نیت کردی که با ابراهیم علیه السلام نماز گزاردی و با نمازت بینی شیطان را به خاک مالیدی؟ گفت: نه.

امام فرمود: پس در حقیقت، نه با حجرالاسود دست داده و مصافحه کرده‌ای، و نه در مقام ابراهیم توقف کرده و ایستاده‌ای، و نه دو رکعت نماز آنجا خوانده‌ای!

سپس فرمود: آیا بر سر چاه زمزم رفتی و از آب آن نوشیدی؟ گفت: آری.

امام فرمود: آیا نیت کردی که بر فرمانبرداری خداوند اشراف یافته، و از گناه و معصیت چشم پوشیده و روی گردانده‌ای؟ شبلی گفت: نه.

امام فرمود: پس در حقیقت بر چاه زمزم اشراف نیافته‌ای و از آب آن ننوشیده‌ای!

امام سپس فرمود: آیا سعی صفا و مروه را انجام دادی؟ و پیاده بین آن دو کوه رفت و آمد داشتی؟ گفت: آری.

امام فرمود: آیا نیت کردی که میان خوف و رجاء و ترس و امید در حرکتی؟ گفت: نه.

امام فرمود پس سعی صفا و مروه انجام نداده‌ای و میان آن دو کوه تردد نکرده و راه نرفته‌ای!!

ص: ۷۲

فَطْفِقَ الشُّبْلِيُّ يَبْكِي عَلَى مَا فَرَطَهُ فِي حَجِّهِ، وَمَا زَالَ يَتَعَلَّمُ حَتَّى حَجَّ مِنْ قَابِلٍ بِمَعْرِفِهِ وَيَقِينٍ. (۱)

... سپس امام بقیه اعمال حج را ذکر می‌کنند تا آنجا که شبلی سخت به گریه افتاده و از اینکه نتوانسته حج را آنگونه که هست بشناسد و مناسک حج را عارفانه انجام دهد از شدت ناراحتی به خود پیچید و از آن پس به دنبال فراگیری اسرار و معارف حج بود تا بتواند حج سال بعد را از روی شناخت و یقین به جای آورد.

تسبیح در مکه

قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

تَسْبِيحُهُ بِمَكَّةَ أَفْضَلُ مِنْ خَرَجِ الْعِرَاقَيْنِ يُنْفَقُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَقَالَ: مَنْ خَتَمَ الْقُرْآنَ بِمَكَّةَ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَيَرَى مَنْزِلَهُ فِي الْجَنَّةِ. (۲)

۱- مستدرک الوسائل: ۱۰/ ۱۶۶

۲- تهذیب الأحکام: ۵/ ۴۶۸ / ۱۶۴۰

ص: ۷۳

امام سجاد علیه السلام فرمود:

ثواب سبحان الله گفتن در مکه بالا-تر از انفاق مالیات عراقین در راه خداست، و نیز فرمود: هر کس در مکه قرآن را ختم کند، نمی‌میرد مگر آنکه رسول خدا صلی الله علیه و آله را می‌بیند، و جایگاه خویش را در بهشت مشاهده نماید.

وداع با کعبه

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَخْرُجَ مِنْ مَكَّةَ وَتَأْتِيَ أَهْلَكَ فَوَدِّعِ الْبَيْتَ وَطُفْ بِالْبَيْتِ أُسْبُوعًا. (۱)

معاویه بن عمّار گوید:

امام صادق علیه السلام فرمود:

هنگامی که خواستی از مکه خارج شوی و به سوی خانواده‌ات برگردی، پس با کعبه وداع کرده و هفت بار گرد کعبه طواف کن

....

نشانه قبولی

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

آيَةُ قَبُولِ الْحَجِّ تَزُكُّ مَا كَانَ عَلَيْهِ الْعَبْدُ مُقِيمًا مِنَ الذُّنُوبِ. (۲)

۱- کافی: ۴ / ۵۳۰ / ۱.

۲- مستدرک الوسائل: ۱۰ / ۱۶۵.

ص: ۷۴

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:
 نشانه قبولی حج آن است که گناہانی را که قبلاً انجام می‌داده، ترک کند.

زیارت رسول خدا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:
 مَنْ حَجَّ فَرَارَ قَبْرِي بَعْدَ مَوْتِي كَانَ كَمَنْ زَارَنِي فِي حَيَاتِي. (۱)
 رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که حج گزارد و پس از مرگ من به زیارت قبر من بیاید، مانند آن است که مرا در حال زنده بودن زیارت کرده است.

حج با رسول خدا

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
 إِنَّ زِيَارَةَ قَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ تَعْدِلُ حَجَّةً مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَبْرُورَةً. (۲)
 امام باقر علیه السلام فرمود:
 همانا زیارت قبر رسول خدا صلی الله علیه و آله برابر با یک حج

۱- معجم الاوسط طبرانی: ۳ / ۳۵۱ / ۳۳۷۶

۲- وسائل الشیعه: ۱۴ / ۳۳۵ - کامل الزیارات: ۴۷

ص: ۷۵

مقبول همراه با آن حضرت است.

شفاعت در قیامت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

مَنْ جَاءَنِي زَائِرًا لَا يَعْمَلُهُ حَاجَةً إِلَّا زِيَارَتِي، كَانَ حَقًّا عَلَيَّ أَنْ أَكُونَ لَهُ شَفِيعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

هر کس به زیارت من بیاید، و کاری جز زیارت من نداشته باشد، سزااست که من او را روز قیامت شفاعت کنم.

سلام فرشتگان

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى لِي مَلَكَئِينَ يَرُدَّانِ السَّلَامَ عَلَيَّ مِنْ شَرْقِ الْبِلَادِ وَغَرْبِهَا، أَلَا مَنْ سَلَّمَ عَلَيَّ فِي دَارِي فَانِي ارُدُّ عَلَيْهِ السَّلَامَ

بِنَفْسِي. (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

خداوند تعالی برای من دو فرشته خلق فرموده که

۱- معجم الکبیر طبرانی: ۱۲ / ۲۲۵ / ۱۳۱۴۹

۲- کنز العمال: ۱۲ / ۲۵۶ / ۳۴۹۲۹

ص: ۷۶

هرکس از شرق و غرب بر من سلام کند و درود فرستد، پاسخ آنان را می‌دهند. مگر کسی که در خانه من، به من سلام دهد که خود، جواب سلام او را می‌دهم.

نماز در مسجد النبی صلی الله علیه و آله

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَشْرَةَ آلَافٍ صَلَاةً فِي غَيْرِهِ مِنَ الْمَسَاجِدِ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَإِنَّ الصَّلَاةَ فِيهِ تَعْدِلُ مِائَةَ آلَافٍ صَلَاةً. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

نماز در مسجد من برابر است با ده هزار نماز در مساجد دیگر جز مسجد الحرام، که نماز در آن یک صد هزار رکعت ثواب دارد.

جماعت اهل سنت

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ:

«قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

يَا إِسْحَاقُ أَوْ تَصَلِّيَ مَعَهُمْ فِي الْمَسْجِدِ؟

ص: ۷۷

قُلْتُ: نَعَمْ. قَالَ: صَلِّ مَعَهُمْ فَإِنَّ الْمُصَلِّيَّ مَعَهُمْ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ كَالشَّاهِرِ سَيْفَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ». (۱)

اسحاق بن عمّار گوید:

«امام صادق علیه السلام به من فرمود:

ای اسحاق، آیا با آنان (یعنی اهل سنت) در مسجد نماز می‌خوانی؟
گفتم: آری.

حضرت فرمود: با آنان نماز بخوان، همانا کسی که با آنها در صف اول نماز بخواند، مانند سرباز جهادگری است که در راه خدا شمشیر زند و با دشمنان دین نبرد کند.»

رفتار با مسلمانان دیگر کشورها

زَيْدُ الشَّحَّامُ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، أَنَّهُ قَالَ:

«يَا زَيْدُ خَالِقُوا النَّاسَ بِأَخْلَاقِهِمْ صِلُوا فِي مَسَاجِدِهِمْ وَعُودُوا مَرْضَاهُمْ وَاشْهَدُوا جَنَائِزَهُمْ وَإِنْ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَكُونُوا الْأَثَمَةَ وَالْمُؤَذِّنِينَ فَافْعَلُوا فَإِنَّكُمْ إِذَا فَعَلْتُمْ ذَلِكَ قَالُوا هَؤُلَاءِ الْجَعْفَرِيُّ رَحِمَ اللَّهُ جَعْفَرًا مَا

ص: ۷۸

كَانَ أَحْسَنَ مَا يُؤَدَّبُ أَصْحَابُهُ وَإِذَا تَرَكْتُمْ ذَلِكَ قَالُوا هَؤُلَاءِ الْجَعْفَرِيُّ فَعَلَ اللَّهُ بِجَعْفَرٍ مَا كَانَ أَسْوَأَ مَا يُؤَدَّبُ أَصْحَابُهُ» (۱)

«امام صادق علیه السلام فرمود:

ای زید، خود را با اخلاق ایشان تطبیق داده، رفتاری خوب با آنان داشته باشید، در مساجد آنها نماز بگزارید، بیمارانشان را عیادت کنید، در تشییع جنازه آنان حاضر شوید، و اگر بتوانید امام جماعت یا مؤذن آنان باشید، چنین کنید، زیرا اگر چنین رفتار کنید گویند:

اینها جعفری (و پیروان جعفر بن محمد علیه السلام) اند، خداوند جعفر را رحمت کند، چه خوب یاران خود را تربیت کرده است. و اگر چنین رفتار نکنید، گویند اینها جعفری هستند خداوند با جعفر چنان کند، یارانش را چه بد تربیت کرده است!!»

باغ بهشت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

مَا بَيْنَ قَبْرِي وَ مِثْرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، وَ مِثْرِي عَلَى تَرْعَةٍ مِنْ تَرْعِ الْجَنَّةِ» (۲)

۱- وافی: ۱۸۲/۲- من لا يحضره الفقيه: ۳۸۳/۱

۲- کافی: ۳/۵۵۴/۴

ص: ۷۹

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

میان قبر من و منبر من باغی از باغ‌های بهشت است و منبر من بر دریچه‌ای از دریچه‌های بهشت است.

سلام بر فاطمه علیها السلام

یزید بن عبدالملک از پدرش شنیده که جدّ او گفته است:

بر حضرت فاطمه زهرا علیها السلام وارد شدم. آن حضرت بر من سلام کرد، سپس فرمود:

چه چیزی سبب شده به اینجا بیایی؟

عرض کردم: درخواست برکت.

قَالَتْ: أَخْبَرَنِي أَبِي وَهُوَ ذَا هُوَ أَنَّهُ مَنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ وَ عَلَيَّ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ.

فاطمه علیها السلام فرمود: پدرم به من خبر داد که هر کس بر او و بر من سه روز سلام دهد، خداوند بهشت را بر او واجب گرداند.

قُلْتُ لَهَا: فِي حَيَاتِهِ وَ حَيَاتِكَ قَالَتْ نَعَمْ وَ بَعْدَ مَوْتِنَا. (۱)

ص: ۸۰

از آن حضرت پرسیدم: در حیات ایشان و شما؟

پاسخ فرمود:

آری و پس از مرگ ما.

زیارت شهیدان

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

إِنَّ فَاطِمَةَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَتْ تَأْتِي قُبُورَ الشُّهَدَاءِ فِي كُلِّ غَدَاةٍ سَبَّحَتْ فَتَأْتِي قَبْرَ حَمَزَةَ وَتَتَرَحَّمُ عَلَيْهِ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُ. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمود:

حضرت فاطمه علیها السلام هر صبح شنبه به زیارت قبر حمزه می‌آمد و برای او طلب رحمت و آمرزش می‌کرد.

نماز در قبا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

الصَّلَاةُ فِي مَسْجِدِ قُبَاءَ كَعُمْرَةٍ. (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: نماز در مسجد قباء مانند انجام

۱- تهذیب الاحکام: ۱ / ۴۶۵ / ۱۶۸

۲- سنن ترمذی: ۲ / ۱۴۵ / ۳۲۴.

ص: ۸۱

عمره است [پاداش عمره دارد].

زیارت امامان بقیع

قال الرضا عليه السلام:

انَّ لِكُلِّ امَامٍ عَهْدًا فِي عُنُقِ اَوْلِيَائِهِ وَشِيعَتِهِ وَاَنَّ مِنْ تَمَامِ الوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَحُسْنِ الْاَدَاءِ زِيَارَةُ قُبُورِهِمْ فَمَنْ زَارَهُمْ رَغْبَةً فِي زِيَارَتِهِمْ وَتَصَدِيقًا بِمَا رَغَبُوا فِيهِ كَانَ اَتَمَّتْهُمْ شُفَعَائُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ! (۱)

امام رضا عليه السلام فرمود:

برای هر امامی به گردن دوستان و پیروانش تعهدی است، که وفای کامل به آن عهد، زیارت قبور آنها است، پس هر کس از روی عشق و علاقه، و با پذیرش آنچه آنان در پی آن بودند، قبور آنان را زیارت کند، پیشوایانشان نیز روز قیامت آنها را شفاعت می‌کنند.

فلسفه زیارت

قال أبو جعفر عليه السلام، وَنَظَرَ النَّاسَ فِي الطُّوُفِ قَالَ:
أَمْرُوا أَنْ يَطُوفُوا بِهِذَا ثُمَّ يَأْتُونَا فَيُعَرِّفُونَا

ص: ۸۲

مَوَدَّتْهُمْ ثُمَّ يَعْزُضُوا عَلَيْنَا نَصْرَهُمْ». (۱)

«امام باقر علیه السلام در حالی که مردم را در حال طواف می‌نگریست فرمود:

به آنان فرمان داده شده تا در اینجا [و گرد کعبه] طواف کنند، سپس نزد ما آمده، دوستی و محبت و نیز نصرت و یاری خود را به ما اظهار و عرضه نمایند.»

کمک به خانواده عمره‌گزاران

قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَنْ خَلَفَ حَاجًّا فِي أَهْلِهِ وَ مَالِهِ كَانَ لَهُ كَأَجْرِهِ حَتَّى كَأَنَّهُ يَسْتَلِمُ الْأَحْجَارَ. (۲)

امام زین العابدین علیه السلام فرمود:

کسی که در نبود حاجی، به خانواده و مال او رسیدگی می‌کند، پاداشی همانند او دارد، تا آنجا که گویی سنگ‌های [کعبه] را لمس کرده است.

۱- مستدرک الوسائل: ۱۰ / ۱۸۹

۲- محاسن: ۱ / ۱۴۷ / ۲۰۶- وسائل الشیعه: ۱۱ / ۴۳۰

ص: ۸۳

احترام به عمره‌گزاران

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

وَقَرُّوا الْحَاجَّ وَالْمُعْتَمِرِينَ فَإِنَّ ذَلِكَ وَاجِبٌ عَلَيْكُمْ. (۱)

امام باقر علیه السلام فرمود:

حاجیان و عمره‌گزاران را محترم بدارید که این کار بر شما لازم است.

تحوّل روحی

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

الْحَاجُّ لَا يَزَالُ عَلَيْهِ نُورُ الْحَجِّ مَا لَمْ يَلْمَ بِذَنْبٍ. (۲)

امام صادق علیه السلام فرمود: حج‌گزار تا زمانی که به گناه آلوده نشده نور حج را پیوسته دارا خواهد بود.

گوارایتان باد

عَنْ يَحْيَى بْنِ يَسَارٍ قَالَ:

حَجَجْنَا فَمَرَرْنَا بِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ:

۱- من لا يحضره الفقيه: ۲/ ۲۲۸ / ۲۲۶۶

۲- کافی: ۴ / ۲۵۵ / ۱۱

ص: ۸۴

«حَاجُّ بَيْتِ اللَّهِ وَ زُورَ قَبْرِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ شِيعَتِهِ آلِ مُحَمَّدٍ هَيْثُ لَكُمْ». (۱)

یحیی بن یسار گوید:

حج گزارده، سپس به امام صادق علیه السلام برخورد کردیم، آن حضرت فرمود:
حاجی خانه خدا و زائر قبر پیامبر صلی الله علیه و آله و شیعه آل محمد گوارایتان باد.»

۱- کافی: ۴ / ۵۴۹

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیت های گسترده مرکز :

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند

مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
 ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال
 دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان
 تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:
www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳-۲۳۵۷۰۲۳ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور
 کاربران (۰۳۱۱) ۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی
 جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل
 و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق
 روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۶۲۳۱-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱
 ۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید
 ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده
 است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار
 شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است،
 هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی
 اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رسانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از
 پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال،
 خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی
 همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش
 از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند
 آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

